



## fiskevattenägarna

### Förbundsdirektören reflekterar

Förbundets digitala tjänst för uppdatering av fiskerättsförteckningar, [fiskeratt.se](https://fiskeratt.se), är nu i full gång. Det kan konstateras att det uppdämda behovet att få hjälp överstiger våra förväntningar. Trycket från våra medlemsföreningar att ansluta till tjänsten är mycket stort.

Det har varit en lång resa innan vi kunde sjösätta den, vad många menar, största medlemsnyttan i Förbundets historia. Det kan vara på sin plats att rekapitulera varför vi beslutade oss att utveckla tjänsten och nu när den är i drift reflektera över ytterligare några värdefulla dimensioner som tjänsten för med sig i nästa led.

Vi hade redan haft något års dialog med Lantmäteriet då myndigheten hösten 2016 abrupt meddelade att man skar bort sin uppdragsverksamhet riktad mot föreningar. Konsekvensen blev att fiskevårdsområdesföreningar och samfällighetsföreningar inte längre kunde anlita Lantmäteriet för att få sina fiskerättsförteckningar uppdaterade. Vid våra fortsatta uppvakningar med Lantmäteriet och ansvarigt departement lyfte vi konsekvenserna av denna borttagna möjlighet och beskrev den uppkomna situationen som ett allvarligt samhällsproblem. Vi betonade att staten som initierat fiskevårdsområden som förvaltningsform har ett ansvar för att våra fiskevårdsområdesföreningar kan fungera och vara rättssäkra i enlighet med gällande lagstiftning.

Då det från statens sida inte visade sig finnas någon ambition att lösa det påtalade samhällsproblemet beslutade vi oss till sist för att ta saken i egna händer. Välviljan från Lantmäteriets sida var emellertid stor då vi utvecklade och implementerade den digitala tjänsten. Insikten fanns förstås trots allt att vi tog ett stort samhällsansvar och hjälpte till att lösa ett problem för myndigheten och nationen.

Men det är förstas på medlemsnivå som vi skapat den stora och konkreta nyttan. Våra medlemsföreningar har nu möjlighet att bedriva ett rättssäkert förvaltningsarbete utifrån kontinuerligt uppdaterade förteckningar över de fastighetsägare vars fiskerätt de är satta att förvalta. Fiskevårdsområdesföreningar och samfällighetsföreningar är per definition föreningsförvaltade rättighetssamfälligheter och inte ideella föreningar där verksamheten kan skötas på lösa boliner utan legitima ägarlängder.

Behållningen av uppdaterade fiskerättsförteckningar är, förutom att motverka dysfunktionell förvaltning, att det ger en möjlighet att vitalisera föreningsarbetet i och med ägare till fiskerättsbärande fastigheter, som "inte hade en aning" om att de har fiskerätt, plötsligt ges möjlighet att delta i förvaltningsarbetet.

Slutligen vill jag mena att tjänsten [fiskeratt.se](https://fiskeratt.se) är en viktig del i förbundets löpande uppdrag att folkbilda om den enskilda fiskerätten. Genom tjänsten höjer vi i förlängningen statusen på den enskilda fiskerätten och fiskevattnet som areellt produktionsmedel på lantbruksfastigheterna.

### Nya medlemmar

Under våren har Ärlången-Rengensjöarnas Fvof (Östergötland), Silvbergs Fvof (Dalarna), Sällsjö Fvof (Jämtland), Messlingens Fvof (Jämtland) samt enskilda näringsidkarna Gabriel Falkenberg (Sörmland), Karl-Erik Karlsson (Dalarna), Jan Tholerus (Dalarna) och Anders Folkesson (Östergötland) anslutit till Förbundet. Alla önskas varmt välkomna.



## fiskevattenägarna

### Vårens Rådslag

Säsongen för fysiska rådslags- och inspirationsträffar är nu i full gång. Modellen med årliga rådslags- och inspirationsträffar för våra medlemmar i län utan länsförbund är en sedan lång tid etablerad del av vår demokratiprocess. Rådslagsträffarna ger möjlighet att på plats avrapportera förbundets genomförda verksamhet och det arbete som ligger framför oss under året. Samtidigt kan också förslag och idéer från medlemmarna fångas upp och omsättas i vår verksamhet. Vid varje träff har vi en värdforening som presenterar sin verksamhet och sitt förvaltningsarbete. Länsstyrelsens fiskeritjänstemän finns vanligtvis med och ger aktuell information. Temaföredragen som utgår från medlemmarnas önskemål om kompetensutveckling är uppskattade.

Under mars månad har rådslagsträffar genomförts för medlemmarna i Västmanland, Östergötland och Blekinge. Uppslutningen har överlag varit mycket god. På träffen i Västmanland var temat förvaltningsplaner för fiskevårdsområdesföreningar där förre ordföranden i Sømmens Fvof, Eric Carpholm, beskrev upplägget i föreningens förvaltningsplan och hur planens åtgärder omsatts i praktiken. Värdforening var Svansjöarnas Fvof som gav en uppskattad presentation av sin förening. Östgotaträffen hölls på Ryda Gård och hade temat insjöfiske och sötvattensfisken som matfisk. Nils Ekwall från Tiraholms Fisk beskrev sitt gårdsbaserade företag med fokus på hur man tillvaratar och produktutvecklar i stort sett alla fiskarter inklusive braxen och mört. Smakprov på produkterna kryddade upp föredraget. Värdforening var Åsundens Fvof där ordföranden Tomas Monell inledde kvällen med att bjuda mötets drygt 40 deltagare på en välsmakande kvällvard på egenfångad lake från Åsunden i Rydas Gårdsrestaurang. Under kvällen hade även länsfiskekonsulent Jörgen Dahlin ett informationspass. Träffen i Blekinge hölls under värdskap av Lyckebyåns fiskevårdsområdesförening. Mötet inleddes med ett besök nere vid Lyckebyån för att beskåda den senaste fiskvägen som är under konstruktion och där också föreningen informerade om sina tankar att behövsanpassa fiskeplatser för funktionshindrade. Kvällen fortsatte sedan med förbundsinformation och information från länsfiskekonsult Martin Stålhammar.



Fullt hus vid Rådslaget på Ryda Gård

I slutet av mars och under april kommer rådslagsmöten även att genomföras för medlemmarna i Skåne, Halland, Dalarna, Kalmar län och Stockholm/Uppsala, Västerbotten län. Mötet för Stockholm/Uppsala och Västerbotten hålls digitalt.



### Utredning om de areella näringarnas undantag

Det enda bestående resultatet av strandskyddsutredningens betänkande "Tillgängliga stränder" (SOU 2020:78), vars förslag transformerad i en regeringsproposition fälldes av oppositionen våren 2022, blev att det togs beslut om att tillsätta en ny utredning med uppgift att se över undantaget från strandskyddet för de areella näringarna.

Bakgrunden finns i utredningsbetänkandet "Tillgängliga stränder" och i tillhörande lagrådsremiss där det föreslogs att de areella näringarnas undantag från strandskyddet ska utredas och förändras för att bli mer ändamålsenligt. Att förslaget överhuvudtaget togs upp i utredningen kan i mångt och mycket tillskrivas LRF och Sveriges Fiskevattenägareförbunds experter i utredningen som drev på hårt om behovet att göra de areella näringarnas undantag från strandskyddet tydligt, lätt att tillämpa och att det ska inkludera modern och tidsenlig areell näringsverksamhet. Allt för att säkerställa det ursprungliga skälet till att de areella näringarna fick ett undantag från strandskyddslagstiftningen och med målet att all näringsverksamhet som utgår från lantbruksfastigheters areella produktionsmedel jord, skog och fiskevatten ska beaktas.

Utredningen "Ändamålsenliga undantag från strandskyddet för de areella näringarna" tillsattes alltså redan våren 2022 där tidigare riksdagsledamoten Marlene Burwick utsågs till särskild utredare med Lisa Kylanfelt och Jenny Valind som sekreterare. På grund av valet och tillsättningen av den nya regeringen har emellertid utredningen stått och stampat. Utredningsdirektiven enligt vilka "en särskild utredare ska föreslå författningsändringar och andra åtgärder som moderniserar och förtydligar undantaget från strandskyddet för de areella näringarna i 7 kap. 16 § första stycket 1 miljöbalken" kompletterades med ett tilläggsdirektiv i december 2022 där utredningstiden förlängdes till 31 december 2023. Detaljerna i direktiven redovisades utförligt i Nyhetsbrev Nr 1 2022 men sammanfattningsvis har utredningen följande uppdrag:

- ▶ Att analysera dels vad som bör inrymmas i termerna jordbruket, fisket, skogsbruket och renkötseln, dels kravet i samma bestämmelse på att anläggningen för sin funktion måste finnas eller vidtas inom strandskyddsområdet.
- ▶ Att analysera vilka verksamheter som bör omfattas av undantaget (om exempelvis gårdsbaserad fisketurism ska läggas till)
- ▶ Att analysera hur det som nu uppfattas som ett omsättningskrav kan tas bort eller justeras.
- ▶ Att lämna nödvändiga författningsförslag eller förslag på andra åtgärder.

I början av året erbjöds Sveriges Fiskevattenägareförbund möjlighet att nominera en expert till utredningen. Efter nominering har förbundsdirektör Thomas Lennartsson förordnats av Klimat- och näringslivsdepartementet till en av ledamöterna i utredningens expertgrupp. Första mötet med expertgruppen hölls den 23 mars och sedan är ytterligare två möten inplanerade under året.

Det kan konstateras att mycket av referenserna och underlagen till utredningen präglas av verklighetsbeskrivningar, behov och förslag till förändringar som Sveriges Fiskevattenägareförbund, LRF och Sveriges Jordägareförbund har fört fram. Det är förstas glädjande. Det återstår emellertid att se hur mycket av förslagen som kommer att konkretiseras i betänkandet och därefter resultera i skarpa lagförändringar som är till gagn för de areella modernäringarna.



### **Pauseringen av vattenkraftens miljöprövning**

Efter ett rekordkort remissförande beslutade Regeringen i början av januari att pausa omprövningen av vattenkraftens miljö tillstånd under 12 månader. En direkt konsekvens av beslutet blev att tidtabellen för ansökan om prövning för moderna miljövillkor senarelades med ett år för samtliga prövningsgrupper där tiden för att ge in en ansökan ännu inte hade passerats.

I förbundets remissvar framfördes att vi inte kunde se att en paus av omprövningen har någon som helst betydelse för att mildra effekterna av nuvarande akuta elförsörjningssituation. De miljöanpassningsåtgärder som blir en följd av nuvarande och kommande omprövningar, och vilka påverkar elproduktionen vid vattenkraftverken, kommer att vara på plats först längre fram och tidigast om kanske 4 - 5 år. Dessutom ansåg vi att det torde gå utmärkt att följa upp och kartlägga konsekvenserna av miljöanpassningen på elproduktionen parallellt som miljöprövningsprocessen fortgår.

Vid dialoggruppen för Vattenkraftens Miljöfonds sammankomst i början av februari var NAP-pausen helt i fokus. Dialoggruppens myndigheter och organisationer fick ge sin syn på situationen och, i förekommande fall, på vad de ansåg behöver uppnås under pausen. Vid dialoggruppens möte var Regeringens intentioner om själva innehållet i pausen inte känt.

Veckan efter klaggjorde Regeringen innehållet genom att ge Svenska kraftnät i uppdrag att tillsammans med Energimyndigheten och Havs- och vattenmyndigheten kartlägga de konsekvenser för elsystemet som omprövning av vattenkraften kan medföra. Utifrån kartläggningen ska Svenska kraftnät bland annat identifiera och beskriva vilken negativ påverkan på vattenkraftens förmågor som är acceptabel ur ett elsystemperspektiv för att upprätthålla en trygg elförsörjning inom Sverige, se över det nationella riktvärdet på 1,5 TWh och föreslå hur ett riktvärde eller kompletterande värden kan utgå från för elsystemet nödvändiga förmågor. Uppdraget ska redovisas till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 29 september 2023.

### **Remisser kopplade till vattenkraftens miljöprövning**

En konsekvens av pausen är inga nya samverkansprocesser som föregår vattenkraftens miljöprövning påbörjas. De samverkansprocesser som redan är i gång rullar dock på.

Remissflödet har i närmsta avstannat. Under våren har Sveriges Fiskevattenägareförbund enbart lämnat yttranden över nulägesbeskrivningar och förslag till miljöanpassningsåtgärder för prövningsgrupper som berör Hällarydsån i Blekinge och Kungsbackaån i Västra Götaland.

### **Remiss förbudstid för fiske efter ål i havet**

Havs- och vattenmyndigheten remitterat i början av året ett förslag innebärande att fiske efter ål inte får bedrivas under perioden från och med den 1 oktober 2023 till och med den 31 mars 2024. Förslaget grundar sig i ett EU-beslut om att förbud mot fiske efter ål i havet ska gälla under en period eller flera perioder om minst sex månader.



## fiskevattenägarna

Sveriges Fiskevattenägareförbund framförde inga erinringar mot detta periodval men betonade att ett rejält fokus ovillkorligen måste riktas mot vattenkraften och åtgärder som kraftigt reducerar turbindödligheten för utvandrande blankål. Kraftbolagen måste ta ett avsevärt större ansvar för att säkerställa ålens upp- och nedströmsvandring i alla vattendrag och dessa åtgärder måste ovillkorligen bli en högst prioriterad del i den pågående miljöprövningen av vattenkraften. För att räddningsaktionerna för ålen ska bli trovärdiga och leda till framgång måste dessutom predationen från skarv och säl reduceras rejält.

### Remiss ny nationell skarvförvaltningsplan

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har ett pågående regeringsuppdrag att revidera den nationella förvaltningsplanen för skarv. En delredovisning av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet senast den 30 november 2023. Som ett led i myndigheternas arbete har de i början av året begärt in synpunkter från olika aktörer och organisationer.

Myndigheterna formulerade sin begäran i ett antal frågor om bland annat alternativa metoder till jakt för att begränsa skarvpopulationer, hur skarven påverkar lokala och regionala fiskbestånd och hur näringsverksamheten påverkas av skarvpredation.

Förbundets svar vad gäller påverkan på näringsverksamhet var att skarvens predation påverkar fiskevattnens attraktion och därmed också försäljningen av fiskekort samt eget fiske på enskilda vatten. Detta försämrar i sin tur underlaget för näringsverksamhet på landsbygden. Den lokala fiskförvaltningen och engagemanget att vidta fiskevårdande åtgärder påverkas negativt då det till följd av skarvpredation upplevs fruktlöst. Nuvarande skarvförvaltning upplevs som otillräcklig. I de flesta län saknas mål och medel för att begränsa skarvpopulationen till en acceptabel nivå.

Förbundets svar i sin helhet kan laddas ned under näringspolitik/remisser 2023 på förbundets hemsida.

### Tjänsten fiskerätt.se - redan en succé

Förbundets nya tjänst fiskerätt.se för uppdatering av fiskerättsförteckningar har fått ett överväldigande mottagande. Intressentlistan fylls på i snabb takt. En grundläggande uppdatering av fiskerättsförteckningar har nu slutförts för 19 fiskevårdsområdesföreningar och uppdateringar pågår för ytterligare 13 föreningar som har tecknat avtal för tjänsten.



Välkomna med Er intresseanmälan för den nya tjänsten. Kontakta förbundskansliet, Thomas Lennartsson tel. 070-2708324, epost. [thomas.lennartsson@vattenagarna.se](mailto:thomas.lennartsson@vattenagarna.se)



## fiskevattenägarna

### Till sist

Vid vårens Rådslag för medlemmarna i Östergötland, som hölls vid sjön Åsundens strand, serverades en välsmakande anrättning på lake. Fiskevårdsområdesföreningens ordförande, Tomas Monell, hade själv fångat laken och levererat receptet på måltiden som sedan tillagades i Rydas gårdsrestaurang. Många mätta rådslagsdeltagare öste lovord över den läckra taffeln. Självfallet ska fler ges möjlighet att ta del av receptet.

### Rebeccas Åsunden-Lake

#### Ingredienser

1 - 1  $\frac{1}{2}$  kg lake  
2 dl rågmjöl  
1 st citron

4 dl rapsolja  
2 msk salt



#### Gör så här:

Rensa och flå laken, skär laken i tunna skivor (ca 1 cm) med benen kvar, pressa lite citron över lakekotletterna, rulla sedan kotletterna i rågsikt och stek dem i rapsoljan, när kotletterna är färdigsteka så pressa på ytterligare citron och salta kotletterna. Servera laken tillsammans med kokt eller ungrostad potatis och med en kall örtsås.

#### Vårhälsningar !

Thomas Lennartsson

Förbundsdirektör

Sveriges Fiskevattenägareförbund

Lilla Böslid 146, 305 96 Eldsberga

Tel. 0702-708324

Epost. [thomas.lennartsson@vattenagarna.se](mailto:thomas.lennartsson@vattenagarna.se)

Hemsida. [www.vattenagarna.se](http://www.vattenagarna.se)